

דברי חיזוק והתעוררות שנאמרו על ידי מרן ראש הישיבה הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א בהיכל כולל "משמר הלוי" – ביהמ"ד הליכות חיים ב"ב – אוד לד' סיוון תשע"א

וקרבתנו לשמך הגדול!

אנחנו נמצאים כעת בימים הגדולים, סמוך ליום מתן תורתנו הקדושה

בחז"ל מובא שיש ימים מיוחדים, של "בהיותו קרוב" "אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליום כיפור, כי יש זמנים מיוחדים לעליה.

ומאידך מובא בחז"ל בילקוט ש"בהיותו קרוב" הוא קאי על כל יום ויום, ולכל זמן שאתה חי. והביאו במדרש בחבריו של ריש לקיש שראו את גודל שכרו לעוה"ב וביקשו גם כן להגיע לחלקו, והשיבום שרק הוא זכה מחמת שעשה תשובה בזמן שהיה שייך, זמן של "בהיותו קרוב" כל זמן שהיה חי, ולכן שייך היה שיזכה לחלק שכזה. ואילו חבריו כבר לא יכולים להשיג משהו בזמן שאין זה "בהיותו קרוב". כי רק כאן בעולם הזה אפשר להגיע ולהשיג, שם כבר אי אפשר להגיע ולקנות דרגות.

לשון המשנה היא "עולם הזה דומה לפרוזדור עולם הבא דומה לטרקלין", כאן העולם הזה הוא רק מעבר, של "התקן עצמך". מאידך יש לשונות במדרש שלכאורה נראה כאילו זה הפוך: "עולם הזה דומה ליבשה עולם הבא דומה לים... עולם הזה דומה לישוב עולם הבא דומה למדבר". אך למעשה הם הם הדברים.

פשוט וודאי ששם לעוה"ב זה הטרקלין, מקום שעין לא ראתה. אך מאידך, שם אין כלום להשיג, שם זה מדבר ממש, שם זה ים, בו מי שלא הביא מהיבשה צידה אין לו כלום. שם במקום העידון האמיתי אין אפשרות לזכות בכלום. כי כל העבודה היא כאן בעולם הזה "בהיותו קרוב" – כל זמן שאתה חי. רק כאן, בעולם הזה זה המקום ממנו ניתן לקחת, "עולם הזה דומה לישוב, ליבשה, פה מונח הכל בקרן זווית וכל הרוצה ליטול יטול. זה הדבר שכל אחד מחויב להשריש בעצמו כל יום ויום.

וכשאמרו חכמים במשנה "אם לא עכשיו אימתני" זה קאי על כל ימות השנה. אין זה סתם, וכי יש הווא אמינא שיש רגעים של הפקר? רק כאן דורשים מאתנו לדעת איך להתייחס לכל רגע, איך להתייחס לזמן של "בין גברא לגברא" לשעה שהיא כביכול פנויה, התביעה היא בכל רגע לחיות את הידיעה, ש"אם לא עכשיו אימתני" גם הרגע הזה, אם לא חוטפים אותו הוא פורח ובורח.

זו גם כוונת התנא באזהרה "שוב יום אחד לפני מיתתך", הלא ודאי שכך הוא ר"ל לא ימצא איחור התשובה אלא בעמי הארץ" רק כאן מונחת התביעה באיזו צורה להסתכל על זה, לא רק זירוז גרידא, אלא לדעת שזה ממש כמו רגע האחרון, להתייחס לזה בכל התוקף.

ובכל זאת, תמיד יש בתוך ה"בהיותו קרוב הכללי" זמנים מיוחדים יותר שבהם יש יותר קרבת ד', וגם יותר תביעה.

ימי הספירה הם ימים מיוחדים, שנוהגים בכל שנה ושנה, ימי הבנין בה האדם בונה את עצמו. ומבואר ברבינו הגר"א זיע"א וכן יש לשונות במדרשים, שאם האדם לא תקן ועשה את המוטל עליו ואת הדברים המיוחדים לזמן הזה, הרי זה מעוות שלא יוכל לתקן. ומשמע שסוף הימים הללו, סמוך לקבלת התורה, הם זמן מיוחד בחלק של העבודה והחיוב להתאמץ יותר להשיג בכוחות עצמו. ובלשון הזוה"ק ובמדרש איתא, ששלושים יום אחרי החג עדין פתוחים השערים ואחר כך יש עוד שבעה ימים וכו', אחר כך כבר יש מוטל על האדם ביתר שאת להשיג בעצמו.

ובביאור הענין, כידוע שתחילת ימי הספירה בעת שיצאו ממצרים. היה חסד עצום, וכמו בזמן בריאת העולם, כש"אדם אין לעבוד את האדמה", ופירש"י להתפלל בטובתן של גשמים. היינו שכל המציאות של הבריאה היתה בחסד גמור "חסד אל-כל היום". כך גם התחילה כל הבריאה החדשה של כלל ישראל בעת יציאת מצרים. אחרי הקלקול הנורא של אדם הראשון, וכל הבניה מחדש של מציאות כלל ישראל והתיקון הגדול בכור הברזל. אז גם התחיל הכל בחסד גמור, אף שלא היו ראויים לכך.

ועיקר התביעה על הכלל היה שלא פרשו מעבודה זרה. יש לשון במכילתא, (בא) שגם במצרים היו בידם מצוות ומעשים טובים היו זהירים בבן אדם לחבירו ונמנעו מלשה"ר ושלא שינו וכו' הם שמרו על ייחודם בשמם ובלשונם, באהבה ואחוה, וגדורים מעריות ולשון הרע. וזה היה במסירות עצומה במצרים, במקום שרצו שידמו להם ואף על פי כן לא שינו, (וכמו שמאז תמיד בכל הגלויות יש את הנסיון הזה. שרוצים להדמות לגוים שסביב) אך מכל מקום עדין היו שטופים בע"ז. וכשציוה הבורא "משכו וקחו לכם" זה היה כדרשת רז"ל "משכו ידיכם מעבודת כוכבים" הקושי היה להיפרד מהיצר של ע"ז

ואף שחז"ל בטלו את יצה"ר של ע"ז, היינו שהרגו את הרוחניות שבזה, ואת תוקף היצר לע"ז. וכידוע מדברי רבנו הגר"א בסדר עולם, כי עם ביטול יצרא דעבודה זרה על ידי אנשי כנסת הגדולה אז בטלה הנבואה, כי הכל הוא "זה לעומת זה". וראו בגודל דעתם, שלתוקף הנסיון, אף שמפסידים את הנבואה אך צריך לבטל את יצרא דעבודה זרה. ומכל מקום אף שבטל היצר הקשה של ע"ז, עדין נשאר יצר שכזה, של להמשך אחר הרע.

אנו אומרים פעמים ביום, "השמרו לכם פן יפתה לבבכם" וברגע שיפתה אז מייד "ועבדתם אלוהים אחרים", שורש החטא זה אלוהים אחרים כפשוטו, ע"ז ממש. אך מה שנשאר לדורות, הוא כל התשוקות הרעות כל מה שאדם נמשך לזה, וביטול תורה כנגד כולם. וזה כל חיובינו בקריאת שמע בכל

יום, להשריש בתוכנו, את קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצוות לברוח מה"יפתה לבבכם, ומה "וסרתם"!

וזה מה שמונח במה שאמר רבן גמליאל לתלמידיו "איני שומע לכם לבטל עול מלכות שמים אפילו שעה אחת". אף שהיה פטור מק"ש. אצל רבן גמליאל במדרגתו העצומה, כשחי כל יום את הקבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצוות, הרגיש שאינו שייך בלי זה. בלי הקבלת עול תורה ומצוות של ק"ש.

ובזה יש גם לעורר אותנו, בשעה שקוראים קריאת שמע, צריך להרגיש את הקבלת עול. ואם אדם לא מרגישי הבדל אחרי זה, חסר לו במובן של "קבלת עול מלכות שמים ועול מצוות" ושל "השמרו לכם". אמנם אנו אומרים את זה לפי השגתנו, אך בכל זמן שקוראים ק"ש חובה שנגיש שמהו התחדש בקבלת עול.

ובזמן שאחרי יציאת מצרים, אחרי החסד הגדול והאור הגדול שקבלו כלל ישראל, אז יש יותר תביעה שנושיג על ידי עמל ויגיעה שלנו.

וזהו ביאור במה שאמר חז"ל שבשעת קריעת ים סוף קטרוג המלאכים "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה" היה טענה על כלל ישראל. ומדוע זה מתחיל כעת? מדוע לא קטרוג בזמן של עשר המכות והניסים הגדולים ובזמן השיא של מכת בכורות?

אלא כמו שנתבאר: אז, בזמן הניסים הגדולים במצרים ומייד שיצאו אז היה הכל במציאות של חסד גמור והכל נשתתק, לא היה שום קטרוג. וכשהגיע הזמן שתובעים מכלל ישראל להשיג מכוחם, הרי זה זמן של דין ויש מציאות של קטרוג. ובאותו זמן, עדין הייתה בליבם מציאות של משיכה אחרי יצרא דעבודה זרה.

ואיתא ברבינו הגר"א ז"ל בשיר השירים, שבשעה שאמר הקב"ה "אנכי ד'" נכנסו דברי תורה בליבם, ובשעה שאמר "לא יהיה לך" נעקר מתוכם יצר הרע של עבודה זרה. וממילא בזמן של קריעת ים סוף, כשהתחילו הימים של ההכנה, אז הייתה תביעה וקטרוג כלפי כלל ישראל, ולהגיע לקריעת ים סוף היה צריך מסירות נפש כנחשון שקפץ למים. כי בזמן הזה הוא כבר מציאות של דין, ושל תביעה מהאדם להשיג בכוחו ובעמלו.

וכמו שביארנו, אף שבתחילת הימים, יש עדין איזו בחינה של חסד, אף כי לא כמו בתחילה ממש. אך יש מציאות של שערים פתוחים, עד זמן של פסח שני ל' יום אחרי החג, ועוד זמן שמובא שיש אחרי זה, אך בודאי ככל שמתקרב זמן מתן תורה, כאן כבר נדרש מאיתנו שנושיג בידינו ובעמלנו ממש.

וכידוע, יש מציאות של זמנים שמגיעה מידי שנה בשנה וכמו שהביאו בגמ' (שבת קכט:): על המקיז דם, "מעלי יומא דעצרתא סכנתא, דנפיק ביה זיקא ושמיה טבוח דאי לא קבלו ישראל תורה הוה טבח להו לבשריהו ולדמיהו", כי גם הכוח הזה נשאר ופועל בעולם. וממילא יש מציאות של זמן שחוזר מידי שנה בשנה בימי הספירה, בו כל אחד נתבע להגיע ולהשיג בעבודתו שלו.

וכלפי בני התורה, יושבי בית המדרש. אצלם התביעה גדולה יותר.

ומרן הגר"ז זיע"א התבטא פעם שעיקר מה שקורה ומתעכב וכו', תלוי בבני תורה. הם שישושים ליד הגמרא, שקרובים

לקב"ה יומם וליל. הם נתבעים יותר לפי דרגתם. כי ככל שאדם בדרגה גבוהה יותר כך התביעה עליו יותר בתוקף. הרי הוא קיים "טעמו וראו" טעמת טעם של רוחניות, ומדוע אתה מתרחק ועוזב. נתבע טעמו וראו למה אתה עוזב.

אני רגיל להזכיר את שכותב תמיד חוה"ל וכן ברבנו יונה, שלמדו את דברי הנביאים כנוגעים אליהם למעשה ממש. ובאמת זה המושג של נבואה. כי הנה אמרו חז"ל (מגילה יד.) "הרבה נביאים עמדו להם לישראל כפלים כיוצאי מצרים אלא נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה ושלא הוצרכה לא נכתבה", ובזמן שלפני החורבן היו עוד ועוד נביאים ובכל יום נשלח נביא לישראל, ומה שנכתב הוא רק מה שנצרך לדורות.

וודאי שאין לפרש שדורות אחרים לא יכלו ללמוד כלל שום דבר מאותם נבואות שלא נכתבו, ובודאי הוא שאם שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה תלמוד הרי ש"דבר ד' יקום לעולם" ומכל נבואה שייך ללמוד משהו, אלא מתבאר מחז"ל שאלו הנבואות שכן נכתבו הם הנבואות שכל עיקר הנבואה מיועדת לכלל הדורות, ואף שהנביא נשלח בפועל בזמן מסוים מכל מקום עצם הנבואה נאמרה מתחילה לדורות ולכל זמן וזמן.

כך גם היא הנבואה בירמיה כשהנביא צווח ותובע "מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי" (ירמיה ב'), וביאר בחובת הלבבות שיש כאן תביעה לכל אדם שהשיג איזו מעלה ומדרגה ואחר כך ירד ממנה, כי הרי כל אדם שיש בו קצת בקשה והשתדלות, יש לו רגעים של עליה, וזהו שדורש הקב"ה מהאדם, אחרי שכבר השגת יותר, היית קרוב יותר כבר ראית שאתה מסוגל לזה, איך יכולת לחזור לאחור ולהתרחק?

וכתב הגר"א ז"ל בביאור הפסוק "אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה" (משלי טו כד) שלמה המלך כתב כאן את שני הקצוות, ומבאר הגר"א ז"ל שרק מלאכים הם "עומדים" ו"ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה". כי מלאכים עומדים כל אחד במקומו. כשהאדם לא עולה הוא יורד כי אדם אינו כמלאך, הוא יכול להיות יותר או ח"ו להפך... וכשאינו מוסיף תורה כשהוא לא במצב של "שמן על ראשך לא יחסר" הרי שהוא מתמעט והולך ואם לא יעלה למעלה ירד מטה מטה חס ושלום כי אי אפשר שיעמוד בדרגה אחת.

אם אברך מגיע למצב בו הוא מרגיש, שזהו! הוא כבר עשה שטייגען כמה שנים, עכשיו הוא רק צריך "לשמור על הקיים" הוא לא חושב על עוד להתעלות, הרי שזו ירידה גדולה!

אמנם מחד אדם צריך להיות בר דעת להכיר מה מצבו האמיתי, ומאיך במצבו שלו לזכור שתמיד חייב להמשיך ולהמשיך, להתעלות ולשרש את היצר מקרבו, תמיד לזכור את ההתחלה של "משכו וקחו לכם". כי אם לא מתאמץ להתחדש ולהתעלות, הרי אז יש מקום ליצר להכנס. וכדברי רש"י על הפסוק "נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים" (ירמיה ד') "הו למידין מעובד אדמה ואל תהי צעקתכם לפני מתוך הרשע כי אם מתוך תשובה שלא היו דומים לזרע בלא ניר והיא נהפכת לקוצים". ולבני תורה שיושבים בבית המדרש, הרבה יותר קל, יש להם את ה"תורתו אומנותו" ליישר את הלב. אך בלא זה, הקוצים אינם נשחתים מעצמם. ודואג ואחיתופל יוכיחו, אף שהיו במדרגה גבוהה ומיוחדים בתפילה כפי שאמרו חז"ל, אך עם כל מעלתם, נכנס בליבם רוח קנאה.

כל אחד, לפי מצבו, מחויב תמיד להיות על המשמר, לעקור מהלב את הקוצים, כל ה"פן יפתה" שיש כיום ה' ישמרנו. וכשאדם נמצא בבית המדרש, "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש", כאן יש לו יותר אפשרויות, מחד הוא נתבע יותר אך מאידך הוא מסוגל יותר להשחית את הקוצים.

אדם שיושב בבית המדרש, יותר מחויב לזכור תמיד לפני מי אתה עמל, בלי להסיח דעת, וזו גם היתה חלק מהתביעה ב"שלא ברכו בתורה תחילה".

היצר לא נח לרגע, ובחווה"ל מאריך לתאר את מלחמת היצר, שכל דבר קטן כדאי לו ומאידך אין הוא משיב את עצמו בדבר גדול, וכשאדם אינו מסיח דעת, הרי ש"הבא לטהר מסייען אותו" ואז הוא מרגיש את השמחה הגדולה והאמיתית.

ידועים הם דברי המגיד משנה על הרמב"ם בסוף הלכות לולב, "כל המונע עצמו משמחה זו ראוי להיפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ד' אלוקיך בשמחה". ומבאר המ"מ שלא שייך שמחה אמיתית בדברים אחרים שסופם כלים וחולפים, הדברים הם רק לפי שעה ולפי דמיון, ושונה מים מלוחים כלשון הגר"א באגרתו. והנפש לא תמלא, רק כשאדם עושה את התכלית שלשם כך נברא, כשעושה את רצון קונו ומרגיש בנפשו בלימוד התורה וקיום המצוות שלשם כך נוצרת, אז שייך שיגיע לשמחה האמיתית ממש, שמחה נצחית. אז יש את ה"משיבת נפש" שבאה לו עם תורת ד', ובלא זה הנפש תהא מבולבלת, ובלא זה הוא פתי, וכל הדברים שהם להפך ממי ששמח בדבר האמיתי בשמחה הנצחית.

"אין לנו שיוור רק התורה הזאת" זה מה שנשאר לנו, למרות שחסר לנו את בית המקדש והמשכן, וכשאלה חסרים הרי הכל פגום, וכמו שמבאר אדונינו הגר"א זל על הפסוק "כי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלים" שבזמן הבית הייתה סיעתא דשמיא מיוחדת לתורה, והפרוש של "מלכה ושריה בגוים אין תורה" הוא שאחרי החורבן נתרופפו עמודי התורה, ומכל מקום הדבר היחידי שנשאר הוא "אין לנו שיוור רק התורה הזאת" הפוך בה הפוך בה דכולה בה ובלי זה הנפש לא תמלא, וזה הדבר היחידי שיעזור לגרש את החושך.

אותה טהרת הלב, מגיעה רק על ידי התורה עצמה, כי "הלא כה דברי כאש" וידועים דברי הרמח"ל ז"ל "כי הבורא יתברך שמו שברא יצר הרע באדם, הוא שברא התבלין לו, וכמו שאמרו חז"ל, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, והנה פשוט שאם הבורא לא ברא למכה אלא רפואה זו אי אפשר שירפא בשום פנים... בלתי זאת הרפואה".

רבינו הגר"א ז"ל, באדרת אליהו מבאר על מה שאמרו בגמ' על לשון הפסוק "וייצר" שני יצרים ברא הקדוש ברוך הוא, אחד יצר טוב ואחד יצר רע. ואמרו חז"ל עה"פ "להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא" שעתידי הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשרה עולמות. ומבאר הגר"א ז"ל שהוא מדוקדק באותיותיו ש"ן שלוש מאות ויר"ד עשרה כי השלוש מאות עולמות הם על שבירת יצה"ר, ועשר הם על העשה טוב. כי עיקר העבודה הוא לשבור את הרע ובזה כמעט כל השכר, ורק בסוף יש מעט דרגות בעשה טוב..

הקב"ה ליבן של ישראל, ואת הלב צריך לשמור בקדושה ובטהרה, להכין מקום לד', "עד אמצא מקום לד'". ואמרו חז"ל לב טהור מכלל דאיכא טמא.

האלוקים עשה את האדם ישר, נאמר על האדם הגדול בענקים שלא היה כמותו. והוא ביקש חשבונות רבים, זה היה הקלקול הראשון, אף שהיה כוונתו לשם שמים מכל מקום היה כאן "חשבונות" שלא כרצון הקב"ה. ועדין נשארה התביעה על כל אחד ואחד, לישר את הלבבות ולישר עקמומיות שבלב. ואף שעמוק הלב ומי ידענו, אך אדם יודע בעצמו מרת נפשו וכשמשדל לסלק הרע מתוכו, ולהכין מקום לד', אז יש לו סיעתא דשמיא.

וביושבי בית המדרש, שיושבים בבית ד', יש את הכוח על ידי לימוד התורה, לעשות את זה. על ידי שחיים את זה, שיוודעים שזו תורת ד', שעשועיו של הקב"ה, ולזכור ולחיות את המציאות של האושר הגדול ביותר, ששולחן גדול משולחנם. לא לומדים בשביל להשיג או להגיע לצורך תפקיד וכדו', הלימוד עצמו הוא האושר הגדול ביותר.

אם מזכירים את מי שעל שמו נקראים הכוללים זצ"ל, שמעו ממנו הרבה על תורה, והיו הדברים שמחים כתינתן מסיני, ופה מתאספים כדי לרענן, וכדי שיהיה "וחי בהם". שיהיה אדם בר דעת, וכל אחד מחויב בזה לחיות ולהרגיש. ולהגיע למעשה.

דעת פירושו "דעת חדרים מלאו" [משלי כד ד] וכביאור הגר"א ז"ל שהשכל יתפשט בחדרי הלב ויגיע למעשה. לא ידיעה בראש, דעה חסרת מה קנית, אומרים למי שקנה דעת. אדם נמדד בזה עד כמה שהוא חי את זה בפועל.

עם ישראל, אותו עם שעבר רדיפות ושמדות, הוא הנקרא "עם מדושני עונג". יש לנו יש תורה ומצוות להתענג בהם, תורה, שבת ותפילה ואין לך אושר גדול מזה. כשאדם חי את הדברים ומיישם למעשה אין מאושר ממנו.

חז"ל אומרים שעם הארץ "אימת שבת עליו", הוא חושש מאיסור סקילה. עם הארץ פירושו אדם כשר, שהרי רוב עמי הארץ מעשרין. רק הוא טרוד כל העת בשדה, ובלשון הגמרא איזהו ע"ה שאין לו ציצית בבגדו, מרוב שטרוד בשדהו. וכשמגיע שבת הוא מסתפק באימת שבת עליו, שירא מאיסור חמור. אך מי שנמצא ליד הגמרא, ולענין זה ודאי נחשבים כתלמידי חכמים, צריך לזכור להיות "כל מקדש שביעי כראוי לך" כל אחד לפי דרגתו, לחיות את השבת "טועמיה חיים זכר" להרגיש ולחיות את השבת, את תפילות השבת.

ומבואר ברבינו הגר"א ז"ל שכל מה שפועלת ומשפיעה התפילה ביום חול בשבת זה נעשה מעצמו ובשבת התפילה היא מתחילה ממקום עוד יותר גבוה. וכשאדם עומד בשבת בתפילה, יתבע מעצמו איך הוא נכנס לזה, לא בהרגל לא בעייפות אלא בכל לב, כשהוא "טועמיה" כראוי לו לפי מעלתו.

אמרו חז"ל "כרום זולות לבני אדם" אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובנ"א מזלזלים בהם, ואני רגיל לומר שפשוט הוא שלא מדובר במי שלא מתפלל כראוי לזה לא צריכים את דוד המלך הוא בעל התפילה "אני תפילה", לא צריכים רוח הקודש בשביל להגיד שזה נקרא מזלזלים, אלא גם מי שכבר מתפלל כמו שצריך, מי שנמצא במצב שהוא עומד לפני ד', עדין לגודל רום מעלת התפילה שהיא דבר העומד ברומו של עולם עדין נקראים "מזלזלין בהם", כי הדרישה היא להתפלל כל יום עם טעם חדש בתפילה

בלימוד התורה שייך "חזרה", יש בקשה שתרגילנו בתורתך, (אף שיש מאידך בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, יש גם מזה וגם

מזה) אך בתפילה לא שייך חזרה, אם הוא רק חוזר על מה שהתפלל אתמול אין לזה שום טעם של אבק תפילה... אין בזה אשפוף נפשי לפני ד'. ואף שתורה היא בדרגה יותר גבוהה. הרי אדם שהתעלף לא יתנו לו כדי להקיצו משנתו מזון משובח, זה לא יוסיף לו בריאות. רק צריך קודם להקיצו משנתו ולעורר אותו. וזוהי התפילה שמחיה ומעוררת וכמזון לנפש.

ובזה צריך שיהיו כל פעם כחדשים. יש לשון בירושלמי בברכות "שלא תהא תפילה דומה לחברתה" כל פעם להיות במציאות שכאילו לא התפלל מעולם, לשים את כל החושים בעיון ובישוב הדעת, זה הנועם האמיתי, ואדם צריך להכיר בעצמו שהוא שייך לזה.

והזכרנו את שהיה אומר מרנא החזון איש זיע"א שאמר על עצמו שמתנייגע בתפילה לא פחות מהיגיעה הסוגיות הקשות. ובעינינו ראינו איך שבכל תפילה היה נופל אחריה על הכסא באין אונים אחרי שהוציא תמצית כוחות נפשו.

כשאדם לא מסתפק במועט, אלא חי את הדברים. תובעים מכל אחד "ובחרת בחיים" ברור לך מנה יפה, לא להסתפק בפירווי חיים, לא להסתפק בשבת של פחד מסקילה בלבד, לטעום את קדושת השבת, לחיות את התפילה. וברור הוא שאם משקיע בתפילה, גם בזה שייך שיעשה "שטייגען".

כאשר מדברים לפני בני תורה, צריכים תמיד לזכור לתבוע מעמינו לזכור מה הטרדה האמיתית, לא לשכוח את עיקר העיקרים.

אני רגיל להזכיר מה שכתב הגר"א בשיר השירים. כאשר מבאר את מה שקרה בימים הללו של קבלת התורה. באותו דור נורא, דור דעה. ואיתא בזוה"ק שלא יהיה דור שכזה עד דאתי מלכא משיחא. ולפי דרגתם היו נתבעים בדקות על כל דבר.

ומפורש שבמציאות הנוראה של מעמד הר סיני, שהיה כעין עולם הבא, לא רק מרע"ה צווה "עמוד פה" אלא כל אחד ואחד יכל להתקרב להר סיני רק לפי מדרגתו, ואחריה היה כעין נכוה מחופתו של חבירו. כאן בעוה"ז החושך יכסה, לא ניתן לראות אך לעתיד לבוא יש "ושבתם וראיתם". מי שכבר התעייף משהו. כבר לא יכל לגשת יותר. וזהו מצב שמוטל עלינו לזכור תמיד. "השמר לך פן תשכח" הוא קאי גם על זה. לדעת מה מפסיד כשהוא נשאר מאחור, כשלא מחיה את עצמו עוד ועוד.

המשנ"ב מביא את המג"א לזכור בכל יום בשעה שאומרים "וקרבנתו מלכינו", לזכור את מעמד הר סיני. לחיות את הדברים ולדעת איך הם שייכים לכל אחד לפי מצבו הרוחני ומדרגתו. הקב"ה רוצה שאנחנו נגביה את עצמינו, שכל אחד יגיע להשגות.

ומבאר הגר"א זיע"א, שבתחילה היו כל העשר דיברות בדיבור אחד. וכלל ישראל לא השיגו בזה ופרחה נשמתם, ורק מרע"ה

שמע ואחר כך חזרו לחיים בטל של תחיה. ואחר כך החל לפרט, וגם אז אנוכי ולא יהיה לך בדיבור אחד נאמרו. מייד פחדו ממה שקרה ואמרו "דבר אתה עמנו ונשמעה" ואז אמרו "דבר את".

ואמרו חז"ל שמרע"ה תש כוחו כנקבה. מרע"ה רעיא מהימנא הוא תש כוחו כנקבה הוא רצה שכל ישראל יהיו יותר במדרגה גבוהה. ובמדרגתם הגבוהה, היה בזה ירידה. וזו היתה תחילת הפורענות שאחריה מייד "ויסעו מהר ד' ופרשה של פורעניות", וכתב הגר"א ז"ל שכשאמרו "דבר אתה" חזר יצר הרע לליבם.

ומבאר הגר"א ז"ל על דברי ישעיה בזמן החורבן, בעת החורבן הנורא כאשר הוא מעורר ותובע "נזורו אחור". הנביא תובע על שורש החטא ומה הוא "נזורו אחור", בעת מתן תורה, בשעה שאמרו דבר אתה עמנו, אז נזורו אחור. כאשר כלל ישראל הגיעו לדרגה ששומעים הקב"ה בעצמו, ובאותה עת, ביקשו לירד מהמדרגה הגבוהה ואמרו "דבר אתה עמנו", וכמו שביארנו ידוע האדם הוא תמיד במצב של "למען סור משאול מטה" ואינו עומד, אלא או עולה או ח"ו שאול מטה, וכשירדו, כשלא רצו למעלתם לשמוע דבר ד', שם נכנס יצרא דע"ז, שם מונח שורש החטאים הגדולים.

וזה מקור לדברי חוה"ל, שמעורר על מלחמת היצר, כי היצר אורב לכל מקום שיש חלל פנוי, אין שטח הפקר. או שמלא במקום לד', או ח"ו מקום ליצר. אם מתחיל הנהגה טובה, לא לעזוב לא לסגת. אלא אדם תמיד נתבע לעלות עוד ועוד. בשמחת הלב.

התקבצו כאן מקום של לומדי התורה. ואשרי העושים והמעשים, רק נעורר את עצמינו תמיד לחיות את הדברים הגדולים. לא להגרר ח"ו לקרירות או לרפיון. שכל אחד יזכור בנפשו, שכאן, בבית המדרש כאן מונח הכל. כל קרירות וכל ויתור משאיר מקום ליצר להכנס וללכת אחרי דברים אחרים.

רק שנזכה להתעצם בתורה בשמחה בגבורה, להיות מאושרים שזכינו לבוא לבית המדרש, לא בישנוניות, אלא בשמחה אמיתית. לזכור תמיד ששלך גדול משלהם, אדם שישוב ליד הסוגיה. ולומד על מנת לעשות הוא במנוחת הנפש ובישוב הדעת הכי גדולים שבעולם, הוא שזוכה לכתר תורה שעולה על גביהן.

נקיים למעשה את זכירת מעמד הר סיני, בבין אדם למקום ובין אדם לחבירו. ובכל הדברים הגדולים שיש לנו. אשרינו מה טוב חלקינו.

שיהיו הדברים חיים וקיימים ושמחים כנתינתם מסיני, ובזכות לימוד התורה שבע"פ נגאלין ישראל. ו"לא כרת הקב"ה ברית אלא על תורה שבעל פה" זה תכלית כל האדם בעולמו, ונזכה שבמהרה יתגלה כבוד מלכותו עלינו במהרה בימינו אמן ואמן.

(בכתב על ידי א' חד השומעים)

רשת כוללית ערב בארץ הקודש "משמר הלוי"

טל' 08-8527665 פקס' - 08-8521146 ת.ד 8227 אשדוד e-mail: m088537715@gmail.com

לתרומות - 1800-300-120